

Forfatter: Engelbreth, Wolf Frederik

Titel: BREV TIL: Mynster, Jakob Peter FRA: Engelbreth, Wolf Frederik (1826-12-uu)

Citation: Engelbreth, Wolf Frederik: "BREV TIL: Mynster, Jakob Peter FRA: Engelbreth, Wolf Frederik (1826-12-uu)", i *Breve fra J.P. Mynster*, Gyldendalske Baghaudling (F. Hegel), s. 362. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001991707-000-shoot-L0019917070000209.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Breve fra J.P. Mynster

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Fra Samme.
Dec. 1826.

— Hvad den i Hovedstaden overhaandstagede Tænkemaade angaaer, da kan Ingen billige en saadan Tendents, som er den falske Pietismes, og Ingen kan misbillige, at De, ærede Ven! aabenbar bestrider den. Men paa den anden Side synes og den nyere Rationalisme saa aabenbart at angribe Bibel og bibelsk Christendom; og at jeg har efter ringe Evne stræbt at vise, hvad den egentligen fører i sit Skiold, troer jeg heller ikke De kan misbillige; saa meget mindre, som jeg har stræbt at bestride den paa mueligst human Maade, og det glæder mig ogsaa, at De er tilfreds med Tonen i mine Afhandlinger *).

— — At Traditionen hos Catholikerne er Pavens Fornuft og Forstand, hvilken han foregiver at være den Helligaand, men bruger paa en vanhellig Maade til Rænker og Herskesyge, for at fremtvinge ikke blot et aandeligt, men og et verdsligt „Despotie" — og at derimod Rationalisterne bruge deres saaledes, s. 363at de derved (skiøndt de neppe vil det) fremme aandelig „Anarchie" og Tøilesløshed — indrømmer jeg Dem aldeles. Men jeg troer, at Sammenligningen *) gielder ligefuldt; thi begge sætte deres falske Helligaand over Skriften, og vil indbilde Verden, at den har den rette Nøgle til Guds Rige; Begge vil despotisere over Anderledestænkende, thi ogsaa de Sidste fore stedse bistert frem, som vitterligt er ligefra Allgemeine deutsche Bibliotheks Tider af. Her, synes mig, er Sammenligningspuncter nok, og De indrømmer selv, ærede Ven, at Anarchie fører til Despotie og Trældom. — At der „blandt Antirationalisterne findes dem, som ligesaa meget aabne Vei for Romanismen," er en Muelighed, jeg ikke vil nægte, dog med den Indskrænkning, at det kun kan gielde dem, som af overdreven Iver sætte Symbolet over Skriften; og dog maa jeg tilstaae, at jeg mindre frygter for dem, end for Rationalisternes tøilesløse Stræben at gjøre Skriften til en Kaabe, der meget ligner Don Ranudos Kiole, fuld af Huller; thi saalænge vi holde fast ved Skriftens guddommelige Autoritet og dens frie Brug for Enhver, har vi et sikkert Værn mod Pavedømmet. Derfor troer jeg, at Rationalismen er langt farligere — skiøndt jeg heller ikke er ganske uden Frygt i Henseende til den Paastand, som Grundtvig og Delbrück forsvare, ofte paa en mod Skriften nærgaaende Maade.

For Delbrück takkes paa det forbindtligste. Hans Udfald mod Melanchton og hans Ringeagt for Skriften mishager mig ligemeget.

At Kant **) „har beredet Veien hos Mange for Christendommen", tør jeg ikke modsige Dem i; men at der fra hans „Religion inn. d. G. d. bl. Vernunft" ere hentede og hentes Vaaben mod Bibel og bibelsk Christendom, deri giver jeg gamle Köppen Ret i hans fortræffelige Værk: „Die Bibel ein Werk der göttlichen Wahrheit." Jøvrigt tilslaaer jeg, at der s. 364imellem Dem, ærede Ven, som en dyb og klar Tænkere, og en Mand som Kant kan være et aandeligt „Wahlverwandtschaft" (tør jeg bruge dette Ord?), hvorved han maa blive Dem langt kiere, end for enhver Anden, som ikke er ham saa nær beslægtet; ligesom og Deres nøiere Bekiendtskab til ham opløfter Dem paa et Standpunct, hvorfra Mandens hele Værd mueligt bedre overskues.

Med de bedste Ønsker for Deres og Families bestandige Velgaaende, og i det Haab, at om vi i en eller anden Punct ikke ere enige, eller ikke kunne blive enige, De dog ikke destomindre tænker paa mig med venskabelig Godhed, henlever jeg

Deres
uforanderlig hengivne
Engelbreth.